

Să ne prețuim valorile

Vasile C. Ioniță, la 85 de ani

MAI MULT CA LINGVISTUL

Scriind, zilele trecute, la un reportaj despre Anina, simțeam nevoia să cunosc etimologia unui nume de personaj, despre care simțeam că are o semnificație ascunsă. Și la cine era să apelez, dacă nu la un specialist recunoscut, cu care mă pot lăuda că am relații de amicitie. Luat așa pe nepregătite, Moș Ioniță de pe Nergăniță, cum se alintă rimându-și numele cu strada pe care stă în cartierul Călnic al Reșiței, mi-a dat o sugestie, promițându-mi să mai caute, să aprofundeze problema.

Poate că așa fi trecut în rezervă, ca atâtea altele, bucurroasa noastră convorbire telefonică, dacă nu mi-ar fi ieșit în cale o altă fericită întâmplare. În deschiderea revistei „Bocșa culturală”, pe care o fac profesionist, de niște ani buni, Gabriela Șerban și Gheorghe Jurma, foarte vizibil, un titlu: „Prof. dr. Vasile C. Ioniță, la ceas aniversar”. Prin care revista consemna o manifestare omagială, pe care Biblioteca „Tata Oancea” din Bocșa îl aniversa pe unul din principalii săi donatori de carte. O personalitate proteică, trecută din păcate în uitare de cei din jur și de instituții culturale. Ni se reamintea, prin revista bocșeană, că lingvistul și condeierul, profesorul și memorialistul reșițean Vasile C. Ioniță a împlinit de curând venerabila vârstă de 85 de ani. Iar cărțile sale, dar și întreaga lui personalitate, spiritul tânăr și stilul direct de a spune unele adevăruri, uneori incomode, deranjante, merită un popas aniversar și urările noastre de bine. Iar din partea mea, în plus,

o duioasă recunoștință. Pentru câteva colaborări, amintite în trecut aici.

Mai mult decât anii de gazetărie la „Flamura”, cred că ne-au apropiat mai întâi numele profesorilor Ioan Pătruț și Romulus Todoran, lingviști de marcă din Cluj, unde Vasile C. Ioniță și-a luat doctoratul. Recunosc, i-am citit mai ales cărțile de proză și amintiri. Mai puțin pe cale de specialitate, toponimia și numismatica nefiind între pasiunile mele de forță. Și totuși, când am avut îndelungatul și stupidul proces cu o judecătore din Reșița, pentru că m-am adresat ei, într-un titlu de ziar, cu „Fă”, am apelat la autoritatea lingvistică a domnului Ioniță. Îmi amintesc cum mi-a înmănat atunci o expertiză de patru pagini dactilografiate, pe care am depus-o la dosarul cauzei.

Și cum așa putea trece

vreodată cu vederea faptul că „De o sută de ori Banat”, una din cărțile mele de suflet, este „blindată” cu o caldă și competentă Prefață semnată de dr. Vasile C. Ioniță. Sau cronică de întâmpinare, publicată în revista „Reflex”, la o altă carte a mea: „La Paradisul mineral Gruescu”. Multă receptivitate, un stil direct și sincer.

Avem și o neîmplinire a colaborării noastre. Dar au existat explicații, dialog de bunăcredință, astfel că nu s-a ajuns la ruptură. Așa cum a pățit-o cu alți foști prieteni. Dl Ioniță a donat Bibliotecii județene „Paul Iorgovici”, pe vremea când eram directorul instituției, un număr mare de scrisori, din valoroasa lui corespondență cu mari personalități ale lingvisticii românești. Am dat dispoziție ca ele să fie luate în inventar și fișate corespunzător, într-o mapă specială. Ulterior, donatorul a

Să ne prețuim valorile

constatat că unele scrisori au dispărut. Ba i s-a insinuat cu perfidie că eu aş fi avut, Doamne fereşte, asemenea slăbiciuni de prestidigitator. Evident, nu acesta era adevărul şi dl Ioniţă nu a crezut infamia şi sentimentele reciproc amicale, iată, dănuie şi azi.

Îmi amintesc cât îl afecta faptul că, la 80 de ani, era ignorat în Caraş-Severin, dar continua să fie apreciat la Suceava, în bucovineanul său loc de baştină. A trăit şi activat o viaţă în Banat, unde nu merită să fie tratat ca o nevrednică „vinitură”. Cartea sa de debut, din anul 1972, se intitulează „Glosar toponimic Caraş-Severin”. În 1976, sub egida Bibliotecii Judeţene Caraş-Severin, scoate o plachetă numită explicit „Banatul, parte integrantă şi individualitate distinctă în contextul istorico-geografic şi al spiritualităţii româneşti. Contribuţii bibliografice. 1 Graiul bănăţean”. Tot cât se poate de explicit este titlul cărţii din 1982, de la Editura „Facla”: „Nume de locuri din Banat”. Pentru ca la aceeaşi editură să apară, în 1985, volumul „Metafore ale graiurilor bănăţene”. În anul 1997 tipăreşte, la editura „Timpul” din Reşiţa, „Monografia localităţii Călnic” şi eseul monografic „Sabin Păutza”, dedicat marelui muzician româno-american, de regăsit şi azi în cartierul vecin, Moniom. Fără să-mi propun a face acum o bibliografie exhaustivă a lucrărilor sale dedicate lingvisticii, unele rod al colaborării cu Radio Reşiţa, pe vremea când director era acolo Doru Dinu Glăvan, trebuie amintite, la acelaşi capitol, „Contribuţii lingvistice. Onomastică. Lexicologie”, din anul 2002, sau, cu un conţinut mai larg cultural, „Dicţionar de evenimente şi personalităţi din Banatul istoric”, vol 1, 2007, „Memento. Evenimente şi personalităţi din Banatul istoric”, vol 2, 2008, „Memoria cu-

vintelor”, editura „Banatul Montan”, 2010.

Un loc aparte în bibliografia lui Vasile C. Ioniţă, unde regăsim omul, cu biografia, întâmplările, obsesiile şi visele sale, îl ocupă amintirile („Capricii”, editura „Timpul”, 1999), proza şi memorialistica:

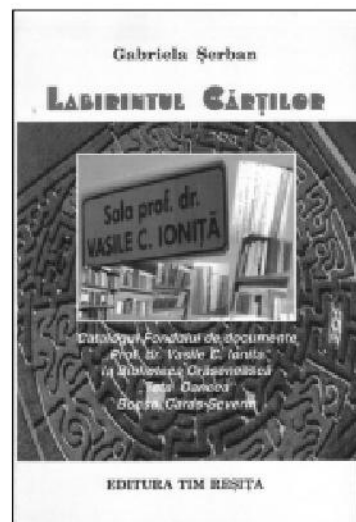
„Aripi frânte” (2004), „Oglinzi infidele” şi „Meandre” (editura „Intergraf”, 2005). Descoperim aici, pe lângă talentul de povestitor, spiritul polemic şi dorinţa de a restabili adevărul ale „împuţernicitului” (în care unii vedeau nedrept un cenzor fără scrupule), insinuări şi înscenări care l-au scos de la catedră, pentru a se pensiona în 1990, ca traducător la dispărutul Institut de cercetări.

În acelaşi număr al revistei „Bocşa culturală”, putem citi un articol „Cangurul şi paţachina”, semnat de Vasile Ioniţă. Aşa cum el însuşi declară, autorul preferă să spună lucruri serioase într-o manieră anecdotică, în care etimologia devine o ştiinţă interesantă, accesibilă şi plăcută la citit. Informaţie ştiinţifică, cu asocieri neaşteptate, povestire, umor. Calităţi nealterate nici azi, la 85 de ani, când foloseşte mai des cuvinte din sfera medicală, dar scrie la maşină şi se bucură de succesele nepoţilor.

NICOLAE SÂRBU
de OHABA

Reşiţa, 30 aprilie 2017

În labirintul cărţilor

Vasile C. Ioniţă a donat Bibliotecii Orăşeneşti „Tata Oancea” din Bocşa un important număr de cărţi, majoritatea din domeniul filologic. Bibliotecara Gabriela Şerban a făcut o sală specială cu acest fond. Mai încoace a prezentat întregul inventar într-un util şi frumos catalog cu titlul: **Labirintul cărţilor. Catalogul Fondului de documentare „Prof. dr. Vasile C. Ioniţă” la Biblioteca Orăşenească „Tata Oancea” Bocşa, Caraş-Severin.** Cartea se deschide cu un omagiu adus donatorului, cuprinde utile date biobibliografice şi bineînţeles catalogul fondului. Un indice de nume favorizează găsirea informaţiilor căutate de cititori. Autoarea – Gabriela Şerban, managerul instituţiei – a editat numeroase cataloage ale unor fonduri speciale din biblioteca pe care o conduce. Este, prin tot ce a făcut până acum, un bibliolog important şi recunoscut pe merit în plan naţional. (*Gh. Jurma*)